

Til lovforslag nr. L 144

Folketinget 2017-18

Betænkning afgivet af Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget den 24. april 2018

Betænkning

over

Forslag til lov om net- og informationssikkerhed for domænenavnssystemer og visse digitale tjenester

[af erhvervsministeren (Brian Mikkelsen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. februar 2018 og var til 1. behandling den 1. marts 2018. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Sammenhæng med andre lovforslag

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med L 155, Forslag til lov om ændring af lov om Center for Cybersikkerhed, og L 139, Forslag til lov om sikkerhed i net- og informationssystemer for operatører af væsentlige internetudvekslingspunkter m.v., som er behandlet i Forsvarsudvalget, L 135, Forslag til lov om sikkerhed i net- og informationssystemer i transportsektoren, som er behandlet i Transport-, Bygnings- og Boligudvalget, og L 143, Forslag til lov om krav til sikkerhed for net- og informationssystemer inden for sundhedssektoren, som er behandlet i Sundheds- og Ældreudvalget.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og erhvervsministeren sendte den 1. november 2017 dette udkast til udvalget, jf. ERU alm. del – bilag 32. Den 7. februar 2018 sendte erhvervsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Teknisk gennemgang

Udvalget fik den 14. marts 2018 en teknisk gennemgang af Center for Cybersikkerheds rolle i implementeringen af NIS-direktivet ved forsvarministeren og embedsmænd.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 10 spørgsmål til erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

1 af udvalgets spørgsmål til erhvervsministeren og dens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, DF, V, LA, RV og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Radikale Venstres medlem af udvalget udtaler, at Radikale Venstre havde ønsket, at Center for Cybersikkerhed var blevet placeret som en civil myndighed under Forsvarets Efterretningstjeneste, hvorved der bl.a. havde været en bedre mulighed for aktindsigt, men desuagtet stemmer for lovforslaget, der har til formål at implementere et vigtigt direktiv fra EU til sikring af oplysninger også på erhvervsområdet.

Et *mindretal* i udvalget (EL, SF og ALT) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling.

Mindretallet bemærker, at det er vigtigt, at vi styrker beskyttelsen af vores vitale infrastruktur mod cyberangreb, og etablering af nationale kontaktpunkter er derfor et fornuftigt tiltag. Imidlertid er mindretallet bekymret over, at CSIRT'en og det nationale kontaktpunkt, som skal oprettes i medfør af NIS-direktivet, placeres under Center for Cybersikkerhed under Forsvarets Efterretningstjeneste og dermed ikke omfattes af relevante love for bl.a. persondatabeskyttelse.

Mindretallet mener, at Center for Cybersikkerheds aktiviteter i medfør af NIS-direktivet bør omfattes af databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen. Det fremgår også tydeligt af NIS direktivet, at det er hensigten. Og derfor har mindretallet stillet et ændringsforslag til L155, der skal sikre dette.

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Hans Kristian Skibby (DF) Mette Hjermand Dencker (DF) Jan Rytkjær Callesen (DF) Per Nørhave (DF) Tilde Bork (DF)

Dorthe Ullemose (DF) Torsten Schack Pedersen (V) Preben Bang Henriksen (V) Eva Kjer Hansen (V)

Hans Christian Schmidt (V) Erling Bonnesen (V) Jane Heitmann (V) Villum Christensen (LA) Joachim B. Olsen (LA) nfm.

Anders Johansson (KF) Erik Christensen (S) Karin Gaardsted (S) Peter Hummelgaard Thomsen (S) Kaare Dybvad (S)

Morten Bødskov (S) fmd. Kasper Roug (S) Thomas Jensen (S) Henrik Sass Larsen (S) Pelle Dragsted (EL)

Henning Hyllested (EL) René Gade (ALT) Ida Auken (RV) Lisbeth Bech Poulsen (SF) Karsten Hønge (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 144

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra erhvervsministeren
2	Bilag tilbagetaget
3	Fastsat tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Notat i forlængelse af den tekniske gennemgang af Center for Cybersikkerheds rolle i forbindelse med implementering af NIS-direktivet, fra forsvarsministeren
5	Kopi af L 135 – svar på spm. 8 om, hvilke konkrete oplysninger det forventes at ministeren og Center for Cybersikkerhed vil kunne eller skulle udveksle med andre myndigheder både nationalt og i EU, fra transport-, bygnings- og boligministeren og forsvarsministeren
6	Kopi af L 135 – svar på spm. 9 om, hvordan de andre EU-lande har valgt at organisere gennemførelsen af NIS-direktivet, fra forsvarsministeren, kopi til transport-, bygnings- og boligministeren
7	Præsentation fra den tekniske gennemgang om Center for Cybersikkerheds rolle i forbindelse med implementering af NIS-direktivet den 18/4-18, fra forsvarsministeren
8	Udkast til betænkning
9	Kopi af L 139 – svar på spm. 2 om, hvilke overvejelser regeringen har gjort sig, med hensyn til hvem der skal have det overordnede myndighedsansvar for cybersikkerhed i Danmark, fra forsvarsministeren
10	Kop af L 139 – svar på spørgsmål 3, om ministeren har overvejet at udskille Center for Cybersikkerhed fra Forsvarets Efterretningstjeneste, således at centeret blev en selvstændig civil myndighed med ansvar for den nationale it-sikkerhed, og underlagt offentlighedsloven, persondataloven og forvaltningsloven, fra forsvarsministeren
11	Meddelelse om udskydelse af betækningsafgivelse
12	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 144

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvilke forskelle der gør sig gældende i forhold til regler om databeskyttelse, politisk kontrol, tilsyn, åbenhed og udveksling af oplysninger m.v., at Center for Cybersikkerhed placeres under Forsvarets Efterretningstjeneste, i forhold til hvis centeret blev etableret som en civil myndighed, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvordan implementeringen af NIS-direktivet harmonerer med databeskyttelsesdirektivet, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, på hvilke områder det har betydning for borgerne, at Center for Cybersikkerhed placeres under Forsvarets Efterretningstjeneste,

-
- fremfor at centret etableres som en civil myndighed, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om, på hvilke områder det har betydning for virksomheder, at Center for Cybersikkerhed placeres under Forsvarets Efterretningstjeneste, fremfor at centret etableres som en civil myndighed, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm., om ministeren vil tilsende udvalget en skematisk oversigt over samtlige bemyndigelsesbestemmelser i lovforslaget med oplysninger om, hvordan og med hvilket indhold de enkelte bemyndigelser vil blive udmøntet, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm., om ministeren vil oplyse, hvilke operatører der i henhold til lovforslaget anses for at være »operatører af væsentlige tjenester«, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm., om ministeren vil oplyse, hvilke udbydere der i henhold til lovforslaget anses for at være »større udbydere af digitale tjenester«, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm., om ministeren vil uddybe, hvilke typer hændelser operatører og udbydere skal indberette, herunder angive en række eksempler, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om, hvilke data operatører henholdsvis udbydere skal indberette i tilfælde af en såkaldt hændelse, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm., om ministeren vil uddybe, hvad der forstås ved »passende sikkerhedsforanstaltninger«, jf. at operatører og udbydere skal træffe »passende sikkerhedsforanstaltninger« på baggrund af en vurdering af de konkrete risici, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

Et af udvalgets spørgsmål til erhvervsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål:

Ministeren bedes tilsende udvalget en skematisk oversigt over samtlige bemyndigelsesbestemmelser i lovforslaget med oplysninger om, hvordan og med hvilket indhold de enkelte bemyndigelser vil blive udmøntet.

Svar:

Nedenstående skema indeholder en oversigt over bemyndigelsesbestemmelser i lovforslaget.

Bestemmelse	Myndighed	Indhold
§ 3, stk. 2	Erhvervsministeren	Erhvervsministeren udarbejder og opdaterer en liste over væsentlige tjenester. Denne liste er vedlagt udkast til bekendtgørelse om sikkerhed i net- og informationssystemer for operatører af væsentlige tjenester på domænenavnsområdet som bilag 1. Udkastet til bekendtgørelsen er sendt i offentlig høring. Listen over væsentlige tjenester på topdomænenavnsområdet består af domænenavneservertjenesten. På DNS-området er den væsentlige tjeneste DNS-tjenesten.
§ 3, stk. 3	Erhvervsministeren	Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler for afgrænsningen af kriterierne for, hvem der betragtes som operatør af en væsentlig tjeneste. Afgrænsningen af disse kriterier fremgår af § 1 i udkast til bekendtgørelse om sikkerhed i net- og informationssystemer for operatører af væsentlige tjenester på domænenavnsområdet, som er sendt i offentlig høring. Det fremgår heraf, at: a) En topdomænenavnsadministrator anses for at være en operatør af væsentlige tjenester, hvis administratoren og dennes koncernforbundne selskaber har mere end 500.000 andenordens internetdomænenavne registreret under topdomænenavnet.

		<p>b) En DNS-tjenesteudbyder anses for at være en operatør af væsentlige tjenester, hvis udbyderen og dennes koncernforbundne selskaber har</p> <p>1) rekursive navneservere som mere end 100.000 brugere anvender, eller</p> <p>2) autoritative navneservere, som har mere end 100.000 andenordens internetdomæne-navne tilsluttet.</p>
§ 4, stk. 3	Erhvervsministeren	<p>Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at styre risiciene for sikkerheden i net- og informationssystemer, samt foranstaltninger for at forebygge og minimere konsekvensen af hændelser.</p> <p>Disse regler er udmøntet i udkast til bekendtgørelse om sikkerhed i net- og informationssystemer for operatører af væsentlige tjenester på domænenavnsområdet, som er sendt i offentlig høring.</p> <p>Af udkastet fremgår bl.a., at operatørerne skal gennemføre en risikovurdering og på den baggrund træffe passende foranstaltninger for tab af tilgængelighed, autenticitet, integritet og fortrolighed. Endvidere at der skal udarbejdes og gennemføres en ledelsesgodkendt net- og sikkerhedspolitik med udgangspunkt i en anerkendt international standard. Sikkerhedspolitikken skal kommunikeres til alle relevante medarbejdere, og sikkerhedspolitikken skal løbende tilpasses, bl.a. ved væsentlige ændringer af operatørens virksomhed og i trusselsbilledet. Operatøren skal etablere en sikkerhedsorganisation til varetagelse af sikkerhedsopgaven, hvor roller og ansvar er fastlagt. Endelig skal operatøren foretage risikostyring, fx med udgangspunkt i en anerkendt international standard.</p>
§ 5, stk. 4	Erhvervsministeren	Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler over for operatører af væsentlige tjenester

		<p>om underretning af hændelser og om kriterierne for fastlæggelse af omfanget af en hændelses konsekvenser.</p> <p>I udkastet til bekendtgørelse om sikkerhed i net- og informationssystemer for operatører af væsentlige tjenester på domænenavnsområdet er der fastsat bestemmelse om indberetning af hændelser via virk.dk, ligesom kriterier for, hvornår hændelser skal indberettes, fremgår. Disse kriterier er:</p> <p>»1) at domænenavneservertjenesten har en opetid på mindre end 100 % eller</p> <p>2) at en rekursiv server i DNS-tjenesten ikke har været tilgængelig i over 6 timer eller i over 2.000.000 brugertimer, idet udtrykket »brugertime« henviser til antallet af berørte brugere i en periode på 60 minutter eller</p> <p>3) at en autoritativ navneserve i DNS-tjenesten ikke har været tilgængelig i over 6 timer eller,</p> <p>4) tab af integritet, autenticitet eller fortrolighed i forbindelse med lagrede, overførte eller behandlede data i forbindelse med domænenavneservertjenesten eller DNS-tjenesten, som berører mere end 10.000 brugere.«</p>
§ 8, stk. 3	Erhvervsstyrelsen	Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler over for udbydere af digitale tjenester om tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at styre risiciene for sikkerheden i net- og informationssystemer, samt foranstaltninger for at forebygge og minimere konsekvensen af hændelser. Der vil her alene ske en henvisning til de regler, som er fastlagt i Kommissionens gennemførelsesforordning 2018/151/EU af 30. januar 2018 over for udbydere af digitale tjenester.
§ 9, stk. 4	Erhvervsstyrelsen	Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler over for udbydere af digitale tjenester om underretning og om kriterierne for fast-

		<p>læggelse af omfanget af en hændelses konsekvenser.</p> <p>I udkastet til bekendtgørelse om net- og informationssikkerhed for visse digitale tjenester, som er sendt i offentlig høring, er der fastsat bestemmelse om indberetning af hændelser via virk.dk. Med hensyn til kriterier for, hvornår hændelser skal indberettes, henviser der i bekendtgørelsen til Kommissionens gennemførelsesforordning 2018/151/EU af 30. januar 2018, hvor kriterierne er fastlagt.</p>
§ 19, nr. 2	Finanstilsynet	<p>I medfør af § 19, nr. 2, i lovforslaget foreslås det at indsætte et nyt 2. pkt. i § 71, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed. Med bestemmelsen bemyndiges Finanstilsynet til at fastsætte nærmere regler om hændelsesrapportering for de finansielle virksomheder, der udpeges som operatører af væsentlige tjenester, herunder kan Finanstilsynet fastsætte nærmere regler om, at Finanstilsynet og Center for Cybersikkerhed underrettes ved en hændelse, der har en negativ indvirkning på sikkerheden i virksomhedens net- og informationssystemer.</p> <p>Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler om hændelsesrapportering, vil blive udmøntet ved udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m. fl., som blev sendt i offentlig høring den 28. februar 2018 med høringsfrist den 28. marts 2018.</p>
§ 19, nr. 3	Finanstilsynet	<p>I medfør af § 19, nr. 3, i lovforslaget foreslås det at indsætte en ny § 307 a, i lov om finansiel virksomhed, hvoraf det følger, at Finanstilsynet udpeger de finansielle virksomheder, som er operatører af væsentlige tjenester mindst hvert andet år.</p> <p>Det følger endvidere af bestemmelsen, at Finanstilsynet i den forbindelse skal lægge vægt på, at:</p>

	<p>de tjenester, der leveres, er væsentlige for opretholdelsen af kritiske samfundsmæssige eller økonomiske aktiviteter,</p> <p>leveringen af tjenesten afhænger af net- og informationssystemer, og</p> <p>en hændelse vil få væsentlige forstyrrende virkninger for leveringen af tjenesten.</p> <p>Det følger endelig af forslaget til § 307 a, stk. 3, at Finanstilsynet kan fastsætte nærmere regler om udpegning af operatører af væsentlige tjenester og de kriterier Finanstilsynet kan lægge vægt på ved udpegningen.</p> <p>Finanstilsynet vil dermed kunne fastsætte nærmere regler for udpegningen efter stk. 1. Finanstilsynet kan herunder nærmere fastsætte hvilke kriterier, der skal være opfyldt, for at et penge- eller realkreditinstitut udpeges som en operatør af væsentlige tjenester.</p>
§ 20, nr. 2	<p>Finanstilsynet</p> <p>I medfør af § 20, nr. 2, i lovforslaget foreslås det at indsætte en ny § 58 a i lov om kapitalmarkeder. I medfør af den foreslåede § 58 a, stk. 3, bemyndiges Finanstilsynet til at fastsætte nærmere regler om udpegning af operatører af væsentlige tjenester og de kriterier, som Finanstilsynet kan lægge vægt på i forbindelse med udpegningen.</p> <p>Finanstilsynet bemyndiges endvidere til at fastsætte nærmere regler om hændelsesrapportering for operatører af markedspladser og centrale modparter (CCPere), der udpeges som operatører af væsentlige tjenester, herunder kan Finanstilsynet fastsætte nærmere regler om, at Finanstilsynet og Center for Cybersikkerhed underrettes ved en hændelse, der har en negativ indvirkning på sikkerheden i virksomhedens net- og informationssystemer.</p>

	Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler om hændelsesrapporteringen, vil blive udmøntet ved udkast til bekendtgørelse om hændelsesrapportering for operatører af væsentlige tjenester, som blev sendt i offentlig høring den 28. februar 2018 med høringsfrist den 28. marts 2018.
--	---